DHUNA NDAJ GRAVE - Informacionetëdobishme

Çfarëështë?
Konventa eStambollit (2011):

1. Me shprehjen "dhunëndajgrave" nënkuptohetshkelja e tëdrejtavetënjeriutdhenëmënyrëspecifikediskriminimindajgrave, i cilipërfshintëgjithaaktet e dhunës me bazëgjinore, qëshkaktojnë ose mundtëshkaktojnëdëme ose vuajtjetënatyrësfizike, seksuale, psikologjike ose ekonomike, dukepërfshirëkëtuedhekërcënimetpërtëkryeraktet e mësipërme, privimin arbitrar tëlirisë, si nësferënpublikeashtuedhenëatë private.
2. Shprehja "dhunënëfamilje" përfshinnëvetvetetëgjithaaktet e dhunësfizike, seksuale, psikologjike ose ekonomikeqëndodhinbrendafamiljes ose trungutfamiljar, apo ndërmjetbashkëshortëve/partnerëveaktualë (apo ish-bashkëshortëve/ish-partnerëve), pavarësishtnësekryerësi i këtyreaktevendan apo jotënjëjtinvendbanim me viktimën;
3. Termi "gjini" i referohetroleve, sjelljeve, cilësive, aktivitetevetëcilatpërpjesënmëtëmadhetëshoqërisë, konsiderohen si tëpërshtatëshmevetëmpërgratë apo përburrat (prapërnjërëngjini, apo tjetrën);
4. Shprehja "dhunëndaj grave, bazuarmbigjininë" nënkuptonçfarëdollojidhunëtëushtruarnëveçantindaj grave.
5. Me "viktimë" nënkuptohetçdopersonfizikqëpësonsjelljet ose agresionet e lartpërmenduranëparagrafët 1 dhe 2; ndërsafjala "grua" përfshinedhevajzatnënmoshën 18 vjeç.

DHUNA NË FAMILJE

Dhunanëfamilje ose dhunamesbashkëshortëvepërfshinabuziminfizik, psikologjik, ekonomik ose seksual
tëcilatekzistojnë ose ndjekinnjëra-tjetrën (Baldry, 2008).

DHUNA PSIKOLOGJIKE

Përfshin:
• sjelljetkërcënuese, ngacmuese, agresivedhedemigruesenga ana e bashkëshortit, si dhe
• taktikaizolimingamiqtë, tëafërmit, vendet e frekuentuara, zakonet.
Kjomundtëshkaktojënjëproçestëvërtetëshkatërrimi moral tëgruas, qëmundtëarrijëderiaty sa ajotëhumbasëvetëbesimin (autostimën).

DHUNA FIZIKE

Ështëçdoakt(veprimagresiv) qësynon frikësimin ose lëndimin me qëllimtëviktimësdheqënëmëtëshumtën e rasteve i shkaktonkësajtëfunditdëmefizike, qofshinkëtotëlehta apo tërënda, pavarësishtngamjeti me tëcilinkryhetagressioni.
Me agresionfiziknukkuptojmëvetëmpërdorimin e dhunësnëvetëvete, por edheçdotentativëafrimi apo kontaktfizikqëbëhetpërtëfrikësuarviktimën.

DHUNA SEKSUALE

Dhunaseksualeështënjëkrim i kryernga ai qënëmënyrëtëpaligjshmepërdorforcën dheautoritetin e tij, përtëabuzuarmbidikëtjetërnëpërmjetveprimeve, provokimeve ose kërcënimeve (tëqarta ose tënënkuptuara)e duke e detyruarkëtëtëfunditttëkryejëmardhënieseksualekundërvullnetittëtij.

DHUNA EKONOMIKE

Njësërëveprimeshqësynojnëheqjen e pavarësisëekonomiketëpartnerit, nëmënyrëqëtëjetënëgjendjetakontrollojëatë.
Përshëmbull:

- ndalimi i sëdrejtëssëpunës,
- përvetësimi ose kontrolli i rrogësmujore,
- pamundësia e menaxhimitekonomiknëjetën e përditëshme.

STALKING (AKTE PËRDJEKJEJE)

I referohetnjësërëakteshpërndjekjejetëpërsëritura tëcilatshkaktojnë tek viktimanjëgjendjeankthidhefrikeaqtëfortë sa e detyrojnëatëtëndryshojëmënyrën e tësjelluritdhetëvepruarit.
Bëhetfjalëpër:
telefonata tëvazhdueshme, mesazhe, letra, përndjekje, kërkesapërtakime, dhuratatëpadëshiruaraetj.
Kurpersekutimindodhnëpërmjetpërdorimittëinternetit, postëselektronike,rrjeteve sociale etj. bëhetfjalëpërcyberstalking.

ASISTUES NË DHUNË

Ndodhkurfemijëtminorenëpërjetojnë situata tëndryshmedhune, kundrejtnjëpersonireferuespërta, qoftë ai i mitur, apo i rritur
Përjetimi i dhunësmundtëshkaktojënjësërësimptomashpsikofizikeqëpërfshijnëçrregullimetëgjumit ose tëtëngrënit, si dhe trauma psikologjike, me pasojatërëndësishmeafatshkurtra ose afatgjata.
Ne priremitë mos i konsiderojmëfëmijët evegjëlsi viktimatëasajqëkanëpërjetuar, pasi mendojmë se ataendenukjanënëgjendjetëkuptojnë: nëtëvërteteedheataperceptojnëdhevuajnëngaklima e tensionitdhe e frikësqëmbizotëronnështëpidheqëpërjetonnëna e tyre.

DHUNA NË FAMILJE: MASAT/ZGJIDHJET SIPAS SË DREJTËS PENALE

BURIMET E LEGJISLACIONIT LIDHUR ME DHUNËN

Konventa për eliminimin e të gjitha formave të diskriminimit ndaj Grave (CEDAW), miratuar nga Asambleja e Përgjithshme e Kombeve të Bashkuara më 18 dhjetor 1979 dhe ratifikuar nga Italia me ligjin nr. 132/1985

Konventa Evropiane për Mbrojtjen e të Drejtave dhe Lirive Themelore të Njeriut (CEDU), miratuar në Romë me 4 nëntor 1950 nga Këshilli Evropian, ratifikuar nga Italia me ligjin nr. 848/1955

Konventa e Këshillit Evropian për parandalimin dhe luftimin e dhunës ndaj grave dhe dhunës në familje, miratuar në vitin 2011, ratifikuar nga Italia me ligjin nr. 77/2013, i cili hyri në fuqi më 1 gusht 2014 (e njohur si Konventa e Stambollit, për emrin e qytetit ku u mbajt për nënshkrim më 11 maj 2011)

Traktati për Bashkimin Evropian (nenet 2 dhe 3 § 3)

Karta e të Drejtave Themelore (neni 21) dhe Traktati për Funksionimin e Bashkimit Evropian, për të cilat e drejta për trajtim të barabartë dhe mosdiskriminim është një parim themelor (neni 8)

Direktiva 2012/29/UE e datës 25 tetor 2012 që përcakton standardet minimale në lidhje me të drejtat, ndihmën dhe mbrojtjen e viktimave të krimit (zbatuar nga Italia me Dekretin Legjislativ nr. 212/2015, i cili ka hyrë në fuqi më 20 janar 2016), dhe që, në recitalin nr. 17 dhe 18, jep përkufizimet e dhunës gjinore dhe dhunës së kryer brenda familjes.

Ligji nr. 66/1996 Rregullat kundër dhunës seksuale

Ligji nr. 154/2001 Masat kundër dhunës në marrëdhëniet familjare

Ligji nr. 38/2009 Masat urgjente për sigurinë publike dhe luftimin e dhunës seksuale, si dhe aktet e përndjekjes (stalking)

Ligji nr. 172/2012 për ratifikimin dhe zbatimin e Konventës së Këshillit Evropian për mbrojtjen e të miturve nga shfrytëzimi dhe abuzimi seksual (e ashtuquajtura Konventa e Lanzarotit), e cila ndërhyri edhe në fushën e keqtrajtimit ndaj anëtarëve të familjes dhe bashkëjetuesve dhe dhunës së dëshmuar nga të miturit.

Ligji nr. 119/2013 Dispozita urgjente për sigurinë dhe për luftën kundër dhunës gjinore (i ashtuquajturi ligji për femicidin)

Ligji nr. 4/2018 Ndryshimet në kodin civil, kodin penal, kodin e procedurës penale dhe dispozita të tjera në favor të jetimëve për krime në familje, hyrë në fuqi më 16 shkurt 2018.

Ligji nr. 69/2019 iashtuquajturi "Kodi i kuq"

Ligji nr. 4/2021 përratifikimindhezbatimin e KonventëssëOrganizatësNdërkombëtaretëPunës nr. 190/2019 përeliminimin e dhunësdhengacmimitnëvendin e punës, i cili ka hyrënëfuqimë 27 janar 2021

Ligji nr. 7/2006 "Dispozitatlidhur me parandalimindhendalimin e praktikavetëgjymtimitgjenitalfemëror"

ÇFARË ËSHTË DHUNA NË FAMILJE DHE AJO GJINORE?

Abuzimifizikdhepsikologjikjanëgjithmonëtëdënuar me ligj.

Qënga viti 2019 me ligjin nr. 69/2019, i përcaktuar si Kodi i Kuq, ështënëfuqinjëprocedurë e përshpejtuarpërndjekjen penale tëkrimevetëdhunës, keqtrajtimitdhepërndjekjestëkryerandajpersonaveqë i përkasintëashtuquajturavegrupevulnerabël(tëdobët):gra, tëmitur, tëmoshuardheinvalidë.

Asnjëllojdhunenuklejohetnga sistemi ynë.

Prandajnukduhettëjetëbefasuesenëseçdoformëkeqtrajtimidënohetnga sistemi ligjor.

Problemi është se shumëherëkemifrikëtëdenoncojmëabuziminqëkemipësuar.

Para sëgjithash, duhetbërëdallimimidisformavetëdhunës: jotëgjitha, nëfakt, dënohennëtënjëjtënmënyrë.

Para sëgjithash, dhunamundtëkuptohet si përdorim i forcëspërtëdëmtuarnjëpersontjetër.

Nëkëtëhipotezë, dhunamundtëshkaktojëkrimet e mëposhtme:

- rrahje;
- lëndimet personale, nga ana tjetërndëshkohenndryshenëvarësitëpasojavetëraportuarangaviktima.

Dhunamundtëkonsistojëedhenëabuzimetëpërsëritura, fizike ose psikologjike, ndajnjëpersoniqëjeton me dikë ose që i nënshtrohetautoritetittëtëtjerëve (mësues, instruktorë, kujdestarë, etj.): nërastetë tilla, dhuna e përsëritur me kalimin e kohëskonsiderohetsikrim i rëndë i keqtrajtimittëfamiljarëve ose bashkëjetuesve (neni 572 i koditpenal).

Sëfundi, dhunamundtëjetë e natyrësseksuale, prakurnjëpersondetyrohettëkryejë ose kryenakteseksuale (neni 609 bis i koditpenal)

Me akteseksualenuknënkuptojmëvetëmmarrëdhënieseksualetëplota, por çdopërfshirjetëpjesëvetëtrupitqëmundtëpërkufizohen si zona erogjene.

KUSH MUND TË DENONCOJËKËTË LLOJ KRIMI DHE BRENDA SA KOHE?

Çdoperson i lënduarqëndiehetviktimë e njëkrimimundtëdenoncojëpranëautoritetitkompetent (Policia e Shtetit, Policiae Qytetit, PoliciaFinanciare) ose nëpërmjetnjëavokati.

Dhunaseksualemundtëraportohetngaviktimabrendadymbëdhjetëmuajvengafillimi i krimit.

Nëseviktima e dhunësseksualeështënjë i mitur ose njëpersonqëbashkëjeton (jodomosdoshmërishtbashkëshorti), çdokushmundtëdenoncojë, qoftëedhepersoniqë ka paräaksidentalishtkrimin, paafat. Nëkëtoraste, nëfaktkrimimundtëndiqetsipasdetyrëszyrtare.

Krimi i keqtrajtimitndajfamiljarëvedhebashkëjetuesvemundtëndiqetpenalisht, praçdokushmundtëbëjëdenoncimnëpolici, paasnjëkufizimkohor, qoftëkyedhenjëpersonqëështëtotalisht i palidhur me dhunën e familjesnëfjalë.

Pasi tëjetëngriturpadija/denoncimipërdhunë, policianispunënpërtëmbledhur sa mëshumë prova.

Menjëherësapomerrankesënngapersoni i lënduar, i raportonfaktetprokuroritpublik, qoftëedhegojarisht, pra para se t'i dërgojëatijinformacionin e zakonshëm me shkrim (komunikimin e lajmitpërkrimin).

Me denoncimin e faktitqëpërbënveprën penale, fillonfaza e hetimeveparaprake, periudhëkohorekjo,qështhërbenpërhetimetngaProkuroriPublik.

Pas raportimittëkrimit, prokuroriduhettadëgjojëpersonin e lënduarbrenda triditëve.

Kyafat i detyrueshëmmundtëzgjatetvetëmnëpranitënevojavethelbësorepërmbrojtjen e tëmiturve ose konfidencialitetin e identitetit.

Policia, gjatëhetimeveparaprake, punonpërverifikimin e vlefshmërisësëkallëzimittëkrimit.

Dotëdëgjohenpersonat e informuarpërfaktet, praataqëmundtëdëshmojnënëgjykatë, si dhevetëviktima, ecila do tëjetënëgjendjetësaktësojëmëmirëngjarjetqë ka raportuarfillimisht.

ÇFARË NDODH PAS PËRFUNDIMIT TË HETIMEVE TË PROKURORISË PUBLIKE?

Nësenëpërfundimtëhetimevekonstatohet se përgjegjësia penale e personittëraportuarpërdhunëështë e bazuar, atëherëprokurori do tëkërkojëngritjen e aktakuzësndajtëakuzuarit, shqyrtiminpërhetim, e nëkëtërastviktimamund ti drejtohetorganevekompetentepërtëkërkuarshpërblimin e dëmitnëpërmjetnjëavokati,(nga i cilimundtëpërfitojëndihmëjuridikefalas).

Viktimatmundtëpërfitojnëngafinancashtetërorepër tu ndjekurfalasjuridikisht,pavarësishtngatëardhurat e tyre,kurkemikrimetëabuzimitnëfamilje, dhunësseksuale, aktevetëpërndjekjes, si dhekurkryhenatokundërtëmiturve, përkrime“tëskllavërimit”, prostitucionittëfëmijëve.

A MUND TË KËRKOJË PERSONI I LËNDUAR ZBATIMIN E MASËS MBROJTESEPËRKUNDREJT KEQTRAJTUESIT TË TIJ?

Prokurori do tëjetënëgjendjetëvlerësojëmenjëherënëseekzistojnëkushtetpërtëkërkuarngagjyqtaridhënien e masësparaprake, siçështëlargimingashtëpiafamiljareosendalimiiafrimitnëvendet e frekuentuarangaviktima.

Përtëparandaluarqëprocedurat e gjatatëanullojnënjëpadipërdhunëosetëpërkeqësojnësituatën e viktimave, tëcilatshpesh e gjejnëvetennëmëshirën e torturuesvetëtyrepavarësishtpadisë (mendonipërgruanqënukmundtëlargohetngashtëpiapërt'ishpëtuarburrittësajtëdhunshëm), ligji ka vendosurdisa masa qëgjyqtarimundt'imarrëedhe para se tëarrijëdënimin.

Kushdoqë ka bërëdenoncimpërdhunëdhedëshirontëmarrëmenjëherëmbrojtje, duhettëkërkojëqëtëzbatohetnjëmasëparaprakeqëmund ta mbrojë.

Nëseekzistojnëkushtet, autoritetigjyqësormundtëpërdorëmasatparaprake:

- largimingashtëpia e familjes, nëseviktimadheiakuzuarijetojnësëbashkunëntënjëjtënçati
- ndalimi i afrimitnëvendet e frekuentuarangaviktima, kurekzistonrrezikuqë i denoncuaritëndjekëpersonin e lënduar.

Masatparaprakembrojtëse,urdhërohenngagjyqtarivetëmnëse ai mendon se janëplotësuarkushtet e përcaktuara me ligj.

Nëveçanti, gjyqtari do tëjapënjëngamasat e mësipërmevetëmnësevlerëson se ka indikacioneseriozetëfajitndajtëakuzuaritdhenëseekzistonrrezikuqëpersonitëpërsërisësjelljen e tijtëpaligjshme.

Aplikimin e masëssësigurimit, ndërtëtjera, duhettakërkojëzyrtarishtProkurori i ciliështëpërgjegjëspërhetimin.

Gjyqtari i hetimeveparaprakenukmundtapranojënësekërkesavjennganjësubjekttjetër.

Prandaj, përtëmarrëmbrojtjetëmenjëhershme, do tëjetë e nevojshmetëbashkëngjitnimenjëherënëankesëgjithçkaqëkonsiderohet e dobishmepërtëdemonstruarmundësinëqëdhunanukështënjëngjarje e izoluar, por e përsëritur.

Duhetmbajturmendgjithashtu se shkelja e masavetësigurimitpërbënnjëkrimtëpavarur, i dënuarnganeni 387 bis i koditpenal. Kyrregull u futpikërishtpërtëforcuarmbrojtjen e viktimaveedhenërastetkurdispozitat e KodittëKuqishinzbatuar, por rezultuantëpaefektshmenëparandalimin e krimevetëreja.

MASAT / ZGJIDHJET NDAJ DHUNËS NË FAMILJE NË FUSHËN E TË DREJTAVE CIVILE

- Le tëpërkufizojmë**"DHUNËN NË FAMILJE"**ajopërfaqësohetnga «tëgjitha format e dhunësfizike, seksuale, psikologjike apo ekonomikeqëndodhinbrëndafamiljes ose trungutfamiljar, ndërmjetishbashkëshortëve ose partnerëve apo edheatyreaktualë, pavarësishtngafaktinëse autori i dhunësbanon apo banontenëtënjëjtinvënd me viktimën".

- Le tëpërkufizojmë**"DHUNËN SIPAS GJINISË"**: të përfaqsuarnga "DHUNA NDAJ GRAVE" dhenëmënyrëtëveçantë: "çdollojdhunendajgruastëkryervetëmpërfaktin se ështëgrua, ose që godet gratënëmënyrëtëpakontrolluar", dukearriturderiaty sa tëpërfaqsojënjëformëtëvërtetëdiskriminimi.

- Le tëpërkufizojmë ABUZIMET NE FAMILJE: abuzimet e përmëndurangaligjikanëtëbëjnë me njëkategotitëveçantëtësjelljevetëdhunshmeqëduhenshqyrtuaredhemëhollësishëmdukeparë se sa shpeshpërmëndennëproçesetqëkanëtëbëjnë me tëmiturit.

Sjelljetë tilla mundtëjenë si atondajpartneritashtuedheatondajtëmiturve, edhenëformënqëndeshetgjithnjë e mështesh e tëashtuquajtur "prani e tëmituritnësituata dhunenëfamilje".

Edhepsehyjnëplotsishtnëkategorinë e abuzimevenëfamilje, meritojnënjëkapitulltëveçantërastetnëtëcilëtkushushtrondhunë apo abuzonjanë"fëmijëtndajprindërvedhe/ose nipërit apo mbesatndajgjyshërve", përtëcilëtjanëtëzbatueshëmurdhërat e mbrojtjessi më sipër.

RËNDËSIA E NJË INFORMACIONI TË SAKTË

Gjithnjë e mështesh dëgjohenrastetë grave qëvendosintëmos kërkojnëmbrojtjenligjorepërshkaktëngdalshmërisënëzbatimin e ligjit.

Veçseky, jovetëmqëështënjëinformacjonjo i saktë por ështëedhe SHUME i rezikshëm.

Nëfakt, nëseështëe vërtetëqësipaslajmeveviktima "i ishtedrejtuarautoriteteve...", ështëpoaq e domosdoshmeqëlajmitëjetë i plotë, tëvlerëojëdhetëvërënëdukjeçfarëmungoiapo nukfunksjonoisiçduhej. Duke evituarnëkëtëmënyrëkrijimin e zonavetëerrta, tëpaqarta, brëndatëcilavelindindherritenndjenjat ezhgënjimitdhetëpasigurisëtëviktimave.

Kontrollimbiinformimin, masatparandaluesenëmënyrëqë ai të mos jepet ipjesshëmdhe si pasojëtërezultojëjoefikas ka rëndësithelbësore, sepsemosbesiminëorganetligjore, bëhetshkak i rritjessënumrittëviktimave nëmesin e grave, qëdorëzohen para idesë se "denonciminukndryshonasgjë".

Informiminëmënyrëtështrirë (kapilar) dukeprekurpadallim tëgjithanivelet e shoqërise, ngashkollat e deri te spitalet, kuviktimatmundtëmarrinudhëzimedheinformacione sa mëtëthjeshta e tëdetajuaratëmundshme, shërbenpërtëdalëngarrethivicios i dhunës nëtëcilinndodhen.

POR SI MUND TË NDËRPRITET CIKLI I DHUNËS NË FAMILJE?

Fillimisht, ështëmirëtërrëzohet miti ose stereotipi se "i vetmivendkumundtëdrejtoheminërasteushtrimidhune, ështëdenonciminëpolicidhegjykata. Prandaj, informimi i duhur shërben tëprezantojëedherrugëtëtjeraqëmundtëndërmeren, pa u drejtuardomosdoshmërishtnëorganet e lartpërmendura.

Reforma e fundit mbi gjykimin familjar, ka shkëputur fushëveprimin e zbatimit të mbrojtjes nga dhuna në familje, nga kryerja dhe verifikimi i krimit konkret, duke rritur funksionin e veçantë të gjyqtarit per ceshtje familjare, i cili duhet të konstatojë dhunën dhe jo krimin, pasi mund të kemi ushtrim dhune (nga ana e autorit) edhe në mungesë të veprimeve kriminale të dënueshme ligjerisht. Ky është një nga hapat themelorë të kuadrit të ri rregullator që i mundëson gjyqtarit të konstatojë dhunën në fazat paraprake të procedimit, në mënyrë që të ndërpritet sa më shpejt cikli i dhunës.

KUR I KËRKOHET GJYQTARIT CIVIL TË KONSTATOJË EKZISTENCËN E SJELLJES DHUNUESE

Le të perkujtojmë se përveç urdhrave të mbrojtjes, të parashtruara në reformën ligjore me nene. 342 (bis dhe tris) të Kodit Civil, e tashmë të rishikuara e të futura në disiplinën ligjore me nenin. 473 bis n. 69, ekzistojnë edhe proçese civile për ndarje/shkurorëzim me ose pa fëmijë, përveç procedurave për kujdestarinë e fëmijëve të lindur nga çifte të pamartuara.
Nërastinkurnjëprocedurëe këtijkonteksti, kupretendohet se ka patursjelljetëdhunshme,sillet(paraqitet) para gjyqtaritcivil, tashmënjihetmundësia e mjaftueshmepërtëmenaxhuarkohën e procedurësdheështë e mundurtëzgjidhetnjë "korsipreferenciale" përtëcilënzbatohet si mëposhtë:

- Shkurtim i afateve procedurale
- Atribuimi i kompetencavetëgjërazyrtaregjyqtarit (instruktorëvedhetëtjerëve) përtëlejuargjyqtarin e familjestëkonstatojëmenjëherëdhunën
- Marrja e masavetëpërkohshmedheurgjente

Dhenëfaktreforma e fundit procedurale-civile e futurnërubrikën "Përdhunënnëfamiljedheatëgjinore" i jeppërparësitëmenjëherëshme kërkesavepërmbrojtje , falëfutjes se elementëvetërinj si me poshtevijojnë:

1. DHENIA E ALARMIT EDHE PER GJERA QE MUND TE DUKEN TE VOGLA
2. SIGURIMI I KORSISË PREFERENCIALE PËR PROCEDURA ME PRETENDIM PËR DHUNË
3. VLERËSIMI I DHUNËS NË FAZËN PARAPRAKE TË PROCEDURËS
4. LIRI TE PLOTE VEPRIMI GJYQTARITCIVIL (APO INSTRUKTORËVE…)

ÇFARËJANË URDHËRAT(MASAT) MBROJTËSE NDAJ ABUZIMEVE FAMILJARE DHE KUR ËSHTËE MUNDUR TË KËRKOHEN ATO

Urdhërat(masat) e mbrojtjesjanëmasaparaprakeqëjepen me kërkesëtënjë pale mbisupozimin e mundësisësërrezikuttëcilit i nënshtrohetviktima (bashkëshorte ose ish-bashkëshorte, bashkëjetuese ose ish-bashkëjetuese,tëbashkuar me ritcivil, bashkëjetuesnëcilësitëndryshme si p.sh. prindër/fëmijë).
Përrrjedhojë, ligjiparashikon se kursjellja e bashkëshortit ose partnerit ose bashkëjetuesittjetërdëmtonrëndëintegritetinfizik ose moral ose lirinë e tjetrit, gjyqtari, me kërkesën

e një pale, mundtëmiratojë me dekretnjë ose mëshumëprej masavetëreferuaranënenin 473 bis 70 kpc
Kujdes, supozimi i bashkëjetesësnukështëmënjëkusht i domosdoshëm:
Tënjëjtatmasamundtëmerren, nëseplotësohenkushtet e kujdesit, edhekurpersonatnuk bashkëjetojnemë me njëritjetrin ”: njëelement i ridomethënësqëripërcaktonkushtet e urdhëravetëmbrojtjes:

- kërkesa e palës
- dëmtimserioz i integritetit ose lirisëfizike ose morale;
- bashkëjetesë, por edheishbashkëjetesë (bashkëshorti, bashkëjetuesi, bashkimcivil, bashkëjetuesnëcilësitëndryshme si prindër/fëmijë)

NJE TJETER E RE E REFORMES SE FUNDIT KA TE BEJE ME MUNDESINE PER TE KERKUAR ZBATIMIN E URDHERIT TE MBROJTJES EDHE GJATE SHQYRTIMIT TE ÇESHTJEVE QE JANE OBJEKT I GJYKIMIT

Urdhërat e mbrojtjeskonstatojnë, nëfakt, hyrjen e plotëdhelegjitimenëhyjnënëfaktplotesishtdheligjërishtnëfazëne shqyrtimittëçështjeveqëjanëobjekt i gjykimit,duke i bërëtëmundurgjyqtarittëfamiljes, nëprocesetqëkanëtëbëjnë me dhunë,qëtëmarrëmasatmëtëpërshtatshmenëmbrojtjetëtëmituritdhetëviktimës, përfshirëkëtuedhemasaqëkanëtënjëjtënpërmbajtje si atotëreferuaranë art. 473-bis.70 kpc,pikërishtnëurdhëratmbrojtjes.
Gjithashtu, kërkesapërzbatimin e urdhëravetëmbrojtjesmundtëbëhet si para fillimittëtrajtimittësëashtuquajturësçështjenëfjalë (ndarje, divorc, ose rregullimi i kujdestarisësëtëmiturvetëlindurnganjëçift i pamartuar), por edhegjatëzhvillimittëproceduravetësipërpërmendura, kjo, para gjyqtaritqëpomerret me rastin, i cili mundtëmarrë si masësigurimipasnjëhetimitëshkurtuardukepërdorurkompetencathetimorenërrugëzyrtare.